

اثرات و روی بر عملکرد و کیفیت میوه پرتقال رقم بومی (شاپوری)

عبدالعلی حسامی، عنایت اله تفضلی، مجید راحمی و نجفعلی کریمیان
دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز

باتوجه به اینکه ازت و روی دو عنصری هستند که کمبود آنها در اکثر مناطق مرکبات خیز مشاهده می‌گردد و تاکنون در داخل کشور توجه کمتری به اثر متقابل آنها بر عملکرد درخت‌های میوه و کیفیت میوه شده است، لذا تحقیق حاضر بمنظور مطالعه اثر این دو عنصر بر عملکرد و کیفیت پرتقال رقم بومی (شاپوری) انجام گردید. آزمایش در یک باغ تجاری در ده کیلومتری شهرستان کازرون به مدت ۲ سال بر روی درختان پرتقال رقم بومی (شاپوری) که علائم کمبود ازت و روی از خود نشان می‌دادند صورت گرفت. طرح آزمایشی مورد استفاده بلوکهای کامل تصادفی در ۲ تیمار و ۵ تکرار بود. درختان تیمار شده بطور ثابت در زمستان هر سال ۵۰۰ گرم P_2O_5 و ۲۵۰ گرم K_2O به ترتیب بصورت سوپرفسفات تریپل و سولفات پتاسیم دریافت می‌کردند. تیمارها شامل ۵ سطح ازت بصورت نیترات آمونیوم که در دو قسمت، نیمی در اسفند و نیم دیگر در اواسط اردیبهشت در شعاع ۵۰ سانتیمتری طوقه درخت و عمق ۱۰ سانتیمتری به خاک داده می‌شد و ۴ سطح روی بصورت سولفات روی در ۲ نوبت بر روی شاخساره‌های بهاره و تابستانه درختان هنگامیکه برگ‌ها به دوسوم یا به اندازه‌نهایی خودشان رسیده ولی هنوز خشبی نگردیده بودند، محلول پاشی شد. برای جلوگیری از سوختگی برگ‌ها به اندازه نسیف سولفات روی بکار برده شده از هیدرات کلسیم استفاده شد. نتایج آزمایش نشان داد که مصرف دو عنصر ازت و روی به تنهایی و در ترکیب باهم موجب از بین بردن علائم کمبود ازت و روی و نیز باعث افزایش تشکیل میوه و عملکرد میوه می‌گردد. اثر دو عنصر غذایی فوق بر عوامل کیفیت میوه نشان داد که ازت نقش زیادی در کیفیت میوه دارد و روی اثر چندانی بر کیفیت میوه ندارد، بطوریکه ازت موجب افزایش اندازه میوه، ضخامت پوست، درصد آب میوه و کاهش میزان قند و ویتامین ث شد ولی هیچگونه اثری بر میزان اسید و pH آب میوه نداشت در حالیکه روی تنها موجب افزایش اندازه میوه شد و بر عوامل دیگر کیفیت میوه اثری نداشت. هیچگونه اثر متقابلی بین ازت و روی بر کیفیت میوه دیده نشد. اثرات و روی بر سطح برگ نشان داد که ازت و روی هر کدام به تنهایی موجب افزایش سطح برگ می‌گردند.